

Perceelbeschrijving

Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

Samenwerkende gemeenten Holland Rijnland:

Alphen aan den Rijn
Hillegom
Kaag en Braassem
Katwijk
Leiden
Leiderdorp
Lisse
Nieuwkoop
Noordwijk
Noordwijkerhout
Oegstgeest
Teylingen
Zoeterwoude

Inhoud

1. Jeugdbeschermingen Jeugdreclassering	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Verschuiving van dwang naar preventieve zorg	3
1.3 Op- en afschalingsoverleg	5
1.4 Toeleiding Jeugdreclassering	6
1.5 Wat is Jeugdbeschermingen Jeugdreclassering?	5
1.6 Uitvoerende instellingen	5
1.7 Jeugdbescherming	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
1.8 Jeugdreclassering	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
1.9 Toeleiding naar de Jeugdbeschermingen Jeugdreclassering	7
1.10 Omvang van het perceel	7
2. Aanvullende eisen	8

1. Jeugdbeschermingen Jeugdreclassering

1.1 Inleiding

Met de Jeugdwet komt de verantwoordelijkheid voor de jeugdreclassering, jeugdbescherming en de jeugdhulp¹ bij de gemeenten te liggen. Jeugdreclassering en jeugdbescherming mogen dan enkel worden uitgevoerd door daarvoor Gecertificeerde Instellingen (GI's).

Er zijn verschillende instellingen voor Jeugdbescherming en Jeugdreclassering om aan te kunnen sluiten op de behoeften en achtergrond van een kind. In dit perceel wordt beschreven welke onderdelen van Jeugdbescherming en Jeugdreclassering de Opdrachtgever wil inkopen en wat de inhoudelijke eisen zijn op het gebied van de Jeugdbescherming en Jeugdreclassering.

De jeugdhulp wordt per 1 januari 2015 aangeduid als jeugdhulp. De gemeenten worden verantwoordelijk voor de inzet van jeugdhulp die voortvloeit uit een (straf)rechtelijk besluit. Dit betreft alle jeugdhulp die voortvloeit uit een beslissing van de officier van justitie of de rechter op basis van het jeugdstrafrecht. Het gaat daarbij ook om de beslissing van de rechter tot schorsing van de voorlopige hechtenis. Doorgaans wordt jeugdhulp vanuit strafrechtelijk kader opgelegd in combinatie met jeugdreclassering. Tot slot zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdhulp in het kader van nazorg na verblijf van de jeugdige in een justitiële jeugdinrichting. De directeur van de justitiële jeugdinrichting is bevoegd deze nazorg te bepalen.

De rol van de gecertificeerde instelling is de integrale aanpak die zorgt dat de betreffende kinderen veilig zijn en voor hen de juiste hulpverlening en begeleiding beschikbaar komt. De beoogde resultaten van de diverse maatregelen zijn omschreven in het normenkader dat is opgesteld ten behoeve van de certificering van uitvoerende organisaties voor Jeugdbescherming en Jeugdreclassering. De wijze waarop de beoogde resultaten worden bereikt, kan per organisatie verschillen. Dit normenkader maakt onderdeel uit van de contractering van partijen.

Dit perceel beperkt zich tot de beschrijving van de werkzaamheden in het kader van Jeugdbescherming en Jeugdreclassering.

1.2 Verschuiving van dwang naar preventieve hulpverlening

Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen, maar in het belang van het kind kan de rechter besluiten het kind onder toezicht te stellen (middels een OTS uit te spreken) en/of het kind (tijdelijk) uit huis te plaatsen. Opdrachtgever beoogt een verschuiving in de zorg en de inzet van dwang naar preventieve hulpverlening, zijnde hulpverlening in het vrijwillig kader en met gebruik van vrij toegankelijke zorg. Deze verschuiving wil Opdrachtgever realiseren door:

- Inzet van één gezin, één plan, één regisseur in het vrijwillig kader, in combinatie met het activeren van het netwerk van het gezin (Familie Netwerk Beraad, Eigen Kracht Conferentie, of een andere interventie), om aldus een maatregel in het gedwongen kader te voorkomen of een beroep op gespecialiseerde zorg te voorkomen.
- Intensievere samenwerking tussen het jeugd- en gezinsteam (hulpverleningstaak) en de GI (veiligheidstaak) vormgeven waarbij de jeugd- en gezinsteammedewerker een vaste factor is voor de jeugdige en het gezin.
- Het daartoe toerusten en ondersteunen van professionals in de reguliere hulpverlening en in de jeugd en gezinsteams door, samen met de ouders, vroegtijdige consultering van de

¹ Interventies en zorg in kader van een taakstraf en in het kader van het verblijf in een justitiële jeugdinrichting vallen onder een ander regime en buiten het bereik van de jeugdwet. Dit inkoopdocument heeft daarop geen betrekking.
Perceelbeschrijving Jeugdbeschermingen Jeugdreclassering

gecertificeerde instellingen en zonodig de Raad voor de Kinderbescherming, en het vormgeven van een zogenaamd COB*plus*.

- Samenwerking met het Veiligheidshuis, Openbare Orde & Veiligheid, Raad voor de Kinderbescherming en het Openbaar Ministerie om vroegtijdig (individuele jongeren binnen) probleemgroepen op het spoor te komen en via gebiedsgerichte activiteiten te beïnvloeden.
- Het realiseren van goede nazorg na afronding van de inzet van Jeugdreclassering teneinde de kans van terugval te verminderen.

Opdrachtgever verwacht dat deze verschuiving uiteindelijk leidt tot een vermindering van de inzet van maatregelen vanuit de Jeugdbeschermingen Jeugdreclassering. Zorgaanbieder dient een actieve bijdrage te leveren aan de verschuiving van de inzet van dwangmaatregelen, drang én Jeugdreclassering naar het vrijwillig kader. Daarnaast wordt van Zorgaanbieder verwacht dat hij zich conformeert aan de werkwijze “één gezin, één plan, één regisseur” en in dit kader een beweging maakt naar integraal werken.

De door Zorgaanbieder in te zetten medewerker wordt “tijdelijk toegevoegd” (voor de duur van de maatregel of ter voorkoming van een maatregel) aan het gezinssysteem en draagt zorg voor een soepele overdracht van de regie naar iemand in de eigen sociale omgeving van de jeugdige en/of in het lokale veld als de veiligheid van het kind niet meer zorgelijk is.

1.2.1 Doelgroep Jeugdbescherming

Kinderen of jongeren die een jeugdbeschermingsmaatregel krijgen zijn in de leeftijd van 0 tot 18 jaar en komen uit gezinnen waarin zij niet voldoende veilig en gezond opgroeien. Bijna altijd zijn dit gezinnen met ernstige problemen die zich op verschillende leefgebieden afspelen (multiprobleemgezinnen). Hierbij moeten we vooral denken aan een combinatie van meerdere van de volgende problemen: schulden, verslaving, huiselijk geweld, psychiatrische problematiek en LVB-problematiek (licht verstandelijke beperking). Wanneer de (vrijwillige) hulpverlening aan kind en/of gezin niet of onvoldoende helpt om de opgroei- en opvoedsituatie in het gezin te verbeteren, of wanneer ouders weigeren om hulpverlening te aanvaarden, is zorg in een gedwongen kader – in de vorm van een jeugdbeschermingsmaatregel – vaak de enige optie die overblijft.

In acute situaties – waarin een kind gevaar loopt – kan ook een spoedprocedure worden gestart om een kind snel uit huis te plaatsen.

1.2.2 Doelgroep Jeugdreclassering

Jeugdreclassering is bedoeld voor jongeren (12-18 jaar) die een strafbaar feit hebben gepleegd en voor wie een lichte straf – zoals een Halt-afdoening of taakstraf – niet (meer) volstaat. Zij zijn jongeren met een groot risico op recidive en problemen op meerdere leefgebieden. Jongeren die zonder ingrijpen mogelijk verder in de criminaliteit zullen afglijden. Een aparte categorie jongeren krijgt wegens schoolverzuim jeugdreclassering. Dit verloopt in de regel via de kantonrechter. Het gaat hier om een overtreding, niet om een misdrijf.

In geval een strafrechtelijke beslissing is genomen met toepassing van het Jeugdstrafrecht kan deze doorlopen tot uiterlijk het moment waarop de jeugdige 23 jaar wordt. In dat geval is de Jeugdreclassering van toepassing en is de gemeente daarvoor verantwoordelijk.

In geval een strafrechtelijke beslissing is genomen met toepassing van het adolescentenstrafrecht, dit kan vanaf de leeftijd van zestien jaar, geldt de Jeugdreclassering en behoudt de gemeente de verantwoordelijkheid tot uiterlijk het 24e levensjaar.²

² In geval een strafrechtelijke beslissing is genomen met toepassing van het Volwassenenstrafrecht, dit kan vanaf de leeftijd van zestien jaar, geldt de volwassenenreclassering en heeft de gemeente geen Perceelbeschrijving Jeugdbeschermingen Jeugdreclassering

1.3 Welke maatregelen vallen onder Jeugdbescherming en Jeugdreclassering?

Hieronder is aangegeven welke maatregelen op het gebied van Jeugdbeschermingen Jeugdreclassering Opdrachtgever wil inkopen.

- **Jeugdbescherming**

Door de rechter kunnen de volgende maatregelen worden uitgesproken:

- Ondertoezichtstelling met of zonder een machtiging tot uithuisplaatsing (OTS)
- Ontheffing uit het ouderlijk gezag
- Ontzetting uit het ouderlijk gezag

Van Zorgaanbieder wordt verwacht dat hij uitvoering geeft aan deze maatregelen van Jeugdbescherming.

- **Jeugdreclassering³**

Door de rechter kunnen de volgende straffen of maatregelen worden uitgesproken:

- Taakstraf (werk- en/of leerstraf)
- Jeugdreclasseringsmaatregel
- Vrijheidsstraf (jeugddetentie)
- STP (Scholing- en trainingsprogramma)
- PIJ-maatregel (plaatsing in een justitiële jeugdinrichting)
- Gedrag beïnvloedende maatregel (GBM)

De jeugdreclassering kan in een reguliere of intensieve vorm worden opgelegd:

- Maatregel Toezicht en Begeleiding
- Reguliere begeleiding (ook wel Hulp en Steun genoemd). Deze kan maximaal 3 jaar duren.
- Intensieve trajectbegeleiding (ITB) Harde Kern (maximaal 6 maanden) en
- Intensieve trajectbegeleiding (ITB) CRIEM (bedoeld voor jongeren met een niet-westerse afkomst die een licht delict hebben gepleegd (3 maanden, kan eenmaal met 3 maanden verlengd worden).

Van Zorgaanbieder wordt verwacht dat hij uitvoering geeft aan deze vormen van Jeugdreclassering conform het Handboek Jeugdreclassering. Ouders dienen betrokken te worden bij de hulpverlening.

1.4 Uitvoerende Gecertificeerde Instellingen

De werkzaamheden van zorgaanbieders aan specifieke doelgroepen (Leger des Heils Jeugdhulp & Reclassering, SGJ Christelijke Jeugdhulp en William Schrikker Groep) zijn dezelfde als die van de regionale gecertificeerde instellingen, namelijk uitvoering van kinderbeschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen door een (gezins)voogd of reclasseringswerker. Dit omvat alle mogelijke problematiek van kinderen en hun ouders waardoor de veiligheid en mogelijkheid tot ontwikkelen van het kind bedreigd wordt.

verantwoordelijkheid met betrekking tot de reclasseringsmaatregel. Dit inkoopdocument heeft daarop geen betrekking.

³ Een aantal omschreven gedragsinterventies, opgelegd door de rechtelijke macht, worden betaald door het Ministerie van Justitie.

Onder de Jeugdwet dienen de jeugdbeschermings en –reclasseringstaken te worden uitgevoerd door een gecertificeerde instelling. Op dit moment worden de taken uitgevoerd door:

- William Schrikker Groep (WSG) voor kinderen met een (verstandelijke) handicap en bijkomende problematiek, kinderen van ouders met een (verstandelijke) handicap, kinderen met een visuele handicap, meervoudig complex gehandicapte kinderen, kinderen tot 6 jaar met verhoogd medisch risico, kinderen met ernstige lichamelijke beperking en/of beperkte levensverwachting
- Leger des Heils (LdH): richt zich op ‘mensen zonder helper’, de meest kwetsbare mensen met problemen op meerdere leefgebieden. Voor het Leger des Heils vertaalt zich dit in de doelgroepen: alle kinderen (als vangnetorganisatie als huidige hulpverlening vastloopt), kinderen zonder vaste woon- of verblijfplaats (zwervend), kinderen met extra risicofactoren zoals: vroegtijdig schoolverlaten, overmatig middelengebruik, psychische problematiek en tienermoeders.
- Stichting Christelijke Jeugdhulp (SGJ) voor gezinnen welke zich vaak kenmerken door grote gezinnen in gesloten systemen, verstoorde machtsverhoudingen en vechtscheidingen.
- Bureau Jeugdhulp Zuid Holland, wanneer geen sprake is van een situatie zoals hierboven beschreven.

1.5 COBplus

De Raad voor de Kinderbescherming wordt ingeschakeld als de omstandigheden van een jeugdige en zijn/haar gezin zorgelijk zijn, en de geboden vrijwillige hulpverlening niet (meer) voldoende is of het gezin geen hulp accepteert. De Raad voor de Kinderbescherming kan - na onderzoek - de rechter verzoeken een jeugdbeschermingsmaatregel op te leggen. Per 1 januari 2015 vervalt de werkwijze waarbij alle meldingen aan de Raad voor de Kinderbescherming via Bureau Jeugdhulp verlopen. Vanaf deze datum ziet Opdrachtgever een belangrijke rol weggelegd voor COBplus.

In het COBplus wordt met gezinnen gesproken waarin het opvoedklimaat onveilig is of waarbij anderszins een of meerdere kinderen in het gezin in zijn of haar ontwikkeling wordt bedreigd. Partners binnen de jeugdhulpketen besluiten met en in het bijzijn van ouders en het kind of het gezin (nog) in aanmerking komt voor hulpverlening binnen het vrijwillig kader en/of dat onderzoek bij de Raad voor de Kinderbescherming nodig is en wat mogelijk leidt tot een verzoek tot een kindbeschermingsmaatregel aan de rechtbank. In de periode van het raadsonderzoek kan de gecertificeerde instelling al aan de slag gaan met het gezin om de onveilige opvoedsituatie al te verbeteren.

De doorontwikkeling van het huidige COB naar een plus variant geeft vanuit het gedwongen kader vorm aan de nieuwe benadering 1Gezin1Plan en is een volgende stap in het gezinsplan. Ook is deze uitbreiding gericht op vermindering van de instroom in de jeugdbescherming door toepassing van drang in plaats van dwang. De blik van het jeugd- en gezinsteam is gericht op de oplossing voor het kind en preventie (en daarmee voorkomen van uithuisplaatsing indien mogelijk). Zij krijgen met deze nieuwe werkwijze de mogelijkheid om de Raad voor de Kinderbescherming eerder te betrekken en niet pas als het te laat is.

1.6 Toeleiding Jeugdreclassering

Het proces van Jeugdreclassering start bij een proces verbaal voor schoolverzuim, een schorsing of verlenging voorlopige hechtenis en/of veroordeling en kan uiteindelijk leiden tot het opleggen en uitvoeren van Jeugdreclassering. Indien een “Proces verbaal Minderjarige” is opgesteld, start de Raad voor de Kinderbescherming direct een onderzoek. Op basis van verkregen informatie en inzichten, wordt een rapportage opgesteld met daarin opgenomen een strafadvies. Bij voorgeleiding besluit de Officier van Justitie om al dan niet tot vervolging over te gaan. In geval besloten wordt tot vervolging

heeft de Officier van Justitie de mogelijkheid de zaak voor te leggen bij de kinderrechter of zelf een strafbeschikking opleggen. In beide gevallen kan een Jeugdreclasseringmaatregel worden opgelegd welke door de Zorgaanbieder uitgevoerd moet worden.

1.7 Toeleiding naar de Jeugdbeschermingen Jeugdreclassering

De toeleiding naar jeugdbescherming gaat via het COB*plus* (zie boven). Aan de toeleiding naar jeugdbescherming gaat altijd een onderzoek door de Raad van de Kinderbescherming en de rechtelijke uitspraak van een rechter vooraf. Uitzondering hierop is een crisissituatie.

1.8 Toeleiding naar aanvullende jeugdhulp

Wil de gecertificeerde instelling tijdens de begeleiding van de jeugdige nog (aanvullende) jeugdhulp inzetten, dan kan dat, dan kan dit in overleg met het jeugd- en gezinsteam welke immers verantwoordelijk is voor de hulpverlening in het gezin.

1.9 Omvang van het perceel

Opdrachtgever verwacht dat in 2015 een in vergelijking met voorafgaande jaren vergelijkbare vraag zal zijn naar de gevraagde Jeugdbeschermingen Jeugdreclassering. Opdrachtgever kan hiervoor echter geen garanties geven. Opdrachtgever sluit niet uit dat het jeugd en gezinsteam een deel van de instroom naar de maatregelen Jeugdbeschermingen Jeugdreclassering zal afvangen door de andere manier van samenwerken en ouders proberen mee te laten werken binnen het COB plus. De vraag naar de uitvoering van maatregelen Jeugdbeschermingen Jeugdreclassering wordt in dat geval minder. Daarentegen kan het zijn dat door de andere manier van samenwerking de preventieve inzet van de Gecertificeerde Instelling groter wordt doordat de kennis, kunde en inzet van de zorgaanbieder eerder erbij gehaald wordt.

Tot slot maakt de opdrachtgever afspraken met de Raad voor de Kinderbescherming over haar onafhankelijke advisering aan de rechter over maatregelen. Het is denkbaar dat hierdoor een verschuiving van maatregelen plaatsvindt tussen de Gecertificeerde Instellingen onderling.

2. Aanvullende eisen

1	Zorgaanbieder biedt in het gedwongen kader Jeugdbeschermingen Jeugdreclassering binnen de richtlijnen en opdrachten vanuit de rechterlijke macht.
2	Zorgaanbieder kan door de jeugd- en gezinsteams ingeschakeld worden voor advies en consultatie, ook vóórdat een maatregel is uitgesproken door de rechter
3	Daar waar Wetgeving informatieplicht of meldingsplicht opdraagt aan zorgaanbieder met betrekking tot incidenten waarbij aan de zorg toevertrouwde jeugdigen betrokken zijn, dient het jeugd en gezinsteam binnen 48 uur te worden geïnformeerd.
4	Medewerkers van Zorgaanbieders zijn in staat meerdere maatregelen uit te voeren
5	Zorgaanbieder is aangesloten op de Collectieve Opdracht Routeer Voorziening (CORV) en draagt zorg voor de daarbij horende juiste archivering en vernietiging van de berichten.
6	Zorgaanbieder is ten alle tijden gecertificeerd en voert haar activiteiten uit conform de kwaliteitseisen uit het Normenkader.
7	Zorgaanbieder dient een actieve bijdrage te leveren aan de verschuiving van de inzet van dwangmaatregelen, drang én Jeugdreclassering naar het vrijwillig kader.
8	Zorgaanbieder werkt zoveel mogelijk vanuit de eigen kracht van het gezin/kind en biedt daarbij maatwerk welke zoveel mogelijk past bij het gezin en het netwerk
9	Zorgaanbieder werkt outreachend en zoveel mogelijk ambulantly
10	De meeste cliëntcontacten vinden thuis plaats om zo optimaal te kunnen aansluiten bij de omgeving en het netwerk van de cliënt. Deze persoonlijke benadering heeft een meerwaarde voor de cliënten, omdat zo op een optimale wijze kan worden aangesloten bij de omgeving en het sociale netwerk.
11	De inzet van vrijwillig naar het gedwongen kader verloopt vloeiend, er ontstaan geen gescheiden zorgcircuits en er is een doorlopend proces van preventie tot curatie en bescherming van de cliënt.
12	Zorgaanbieder werkt mee aan een integraal en doorlopend proces van hulpverlening, ook als een gedwongen maatregel wordt opgelegd.
13	De zorgaanbieder draagt bij aan de vermindering van de bureaucratie
14	De cliëntcontacturen gaan in vergelijking met 2014 omhoog.
15	Zorgaanbieder is in noodgevallen 24 uur per dag oproepbaar.
16	Zorgaanbieder sluit de dienstverlening aan bij de regionale overlegstructuren
17	Zorgaanbieder werkt in 2015 actief mee aan de planvorming rond de geformuleerde werkwijze hoofdaannemerschap -onderaannemerschap